



Περιβαλλοντική Πολιτική και Εκπαίδευση

Ενότητα 08: Περιβαλλοντική Πολιτική I

Πολυξένη Ράγκου

Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος



Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.



Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ



Περιβαλλοντική Πολιτική Ι



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Τι είναι Περιβαλλοντική Πολιτική;
2. Η θέση της Περιβαλλοντικής Πολιτικής στα πλαίσια των άλλων τομέων της πολιτικής.
3. Το φυσικό περιβάλλον ως οικονομικό αγαθό.
4. Οικονομικά στοιχεία της Περιβαλλοντικής Πολιτικής.
5. Οι στρατηγικές αντιλήψεις της Περιβαλλοντικής Πολιτικής.
6. Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής.



Σκοποί ενότητας

- Γνωριμία και κατανόηση της Περιβαλλοντικής Πολιτικής και των αρχών της.
- Η γνώση για ζητήματα που αφορούν την οικονομική θεώρηση του φυσικού περιβάλλοντος, τα οικονομικά στοιχεία της Περιβαλλοντικής Πολιτικής, τις στρατηγικές αντιλήψεις καθώς και τα οικονομικά της αποτελέσματα.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τι είναι Περιβαλλοντική Πολιτική;

Τι είναι Περιβαλλοντική Πολιτική; (1/3)

Περιβαλλοντική Πολιτική καλείται ένα σύνολο μέτρων τα οποία είναι αναγκαία για:

- την εξασφάλιση στον άνθρωπο ενός περιβάλλοντος, το οποίο είναι απαραίτητο για την υγεία του και την ανθρώπινη ύπαρξη του
- την προστασία του εδάφους, του αέρα, της χλωρίδας και πανίδας από τις δυσμενείς επιδράσεις των ανθρωπίνων επεμβάσεων και
- την απάλειψη ζημιών και μειονεκτημάτων από τις εν γένει ανθρώπινες επεμβάσεις.



Τι είναι Περιβαλλοντική Πολιτική; (2/3)

- Επομένως, η Περιβαλλοντική Πολιτική επιχειρεί να επηρεάσει τις διαδικασίες του οικολογικού-οικονομικού συστήματος έτσι ώστε να προστατευθούν οι λειτουργίες των οικολογικών συστημάτων και οι μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις και μέσα από αυτό να διατηρηθεί ή να ενισχυθεί η αποδοτικότητα του δυναμικού της φύσης.



Τι είναι Περιβαλλοντική Πολιτική; (3/3)

Αυτά προσπαθεί να τα επιτύχει με την ανάλογη διαμόρφωση των διαδικασιών κατανάλωσης και παραγωγής στηριζόμενη στις εξής αρχές:

- αρχή της πρόληψης,
- αρχή του αίτιου,
- αρχή του αμοιβαίου βάρους, και
- αρχή της συνεργασίας.



Αρχή της πρόληψης (1/2)

- Η αρχή της πρόληψης αποτελεί το ριζοσπαστικότερο μέτρο προστασίας του περιβάλλοντος και είναι προτιμητέο σ' ένα μακροπρόθεσμο σχεδιασμό προστασίας του περιβάλλοντος. Διότι δεν αρκεί να προσπαθούμε να απομακρύνουμε εκ των υστέρων τις προκληθείσες ζημιές.
- «Το προλαμβάνειν κρείττον εστί του θεραπεύειν».



Αρχή της πρόληψης (2/2)

Η αρχή της πρόληψης αναφέρεται στην:

1. αντικατάσταση υπαρχουσών δομών παραγωγής - κατανάλωσης και μεθόδων παραγωγής και καταναλωτικών δραστηριοτήτων με περιορισμένη περιβαλλοντική επιβάρυνση.
2. αποφυγή περιβαλλοντικής απαξίωσης μέσω της απαγόρευσης περιβαλλοντικά και υγιεινολογικά βλαβερών πρώτων υλών, μεθόδων παραγωγής, προϊόντων και καταναλωτικών προτύπων σε τομείς όπου δεν υπάρχουν επαρκείς τεχνικο-περιβαλλοντικές δυνατότητες αντικατάστασης, για να πραγματοποιηθεί η αποτελεσματική χρησιμοποίηση πόρων.



Αρχή του αίτιου (1/3)

- Η Περιβαλλοντική Πολιτική επιχειρεί να εσωτερικεύσει τις αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις και να αποφεύγει αναποτελεσματικές στενότητες φυσικών πόρων.
- Στην κατεύθυνση αυτή χρησιμοποιεί την αρχή του αίτιου.



Αρχή του αίτιου (2/3)

Αυτό προϋποθέτει:

- προσδιορισμό των περιβαλλοντικά ζημιογόνων δραστηριοτήτων,
- εκτίμηση του κόστους για τη βελτίωση του περιβάλλοντος,
- οικονομική υποχρέωση αποκατάστασης ζημιών (καθήκον, ευθύνη),
- εξυγίανση παλαιών οικολογικών προβλημάτων (από τον αίτιο),
- απαγόρευση ρύπανσης του περιβάλλοντος βάσει συγκεκριμένων όρων.



Αρχή του αίτιου (3/3)

Προβλήματα για επίλυση περιβαλλοντικών ρυπάνσεων, με βάση την αρχή του αίτιου, προκύπτουν όταν:

- περιβαλλοντικές ζημιές δεν είναι ευκρινείς για να αποδοθούν σαν αίτιο,
- ο αίτιος δεν υπάρχει πια (πτώχευση, μετανάστευση)
- η ρυπαίνουσα επιχείρηση έχει έδρα στο εξωτερικό και δεν μπορεί να διωχθεί δικαστικά, και τέλος
- το κόστος εξυγίανσης (απορρύπανσης) υπερβαίνει την οικονομική δυνατότητα της ρυπαίνουσας επιχείρησης (πτώχευση ως ανεπιθύμητη συνέπεια).



Αρχή του αμοιβαίου βάρους (1/2)

- Το κράτος οφείλει να παρεμβαίνει και να καλύπτει αντίστοιχα έξοδα όταν ο αίτιος ή ο πιθανός αίτιος δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί καθώς επίσης και όταν κρίσιμες καταστάσεις πρέπει να αποσοβηθούν και δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί αυτό γρήγορα με τα διαθέσιμα μέσα.
- Οι περιβαλλοντικές ζημίες, στις περιπτώσεις αυτές αποκαθίστανται από το κράτος με δημόσια μέσα.



Αρχή του αμοιβαίου βάρους (2/2)

- Η επέμβαση αυτή αφορά τόσο την αποκατάσταση παλαιών οικολογικών ζημιών, όσο και τη μείωση των τρεχουσών περιβαλλοντικών ζημιών.

Ενδεικτικά, τέτοιες παρεμβάσεις είναι:

- κρατική επιχορήγηση,
- ενίσχυση περιβαλλοντικά φιλικών μεθόδων παραγωγής,
- παραγωγή περιβαλλοντικά ανεκτών προϊόντων,
- προώθηση της επιχειρηματικής έρευνας και ανάπτυξη μέσω προστασίας του περιβάλλοντος στον τομέα παραγωγής και αγαθών.



Η αρχή της συνεργασίας

- Μια εξισορροπητική σχέση μεταξύ των ατομικών ελευθεριών και την κοινωνικών αναγκών μπορεί να προκύψει μόνο με την συνυπευθυνότητα και την συνεργασία των ενδιαφερομένων.
- Πρόκειται για την έγκαιρη συμμετοχή των κοινωνικών ομάδων στην περιβαλλοντική πολιτική διαδικασία σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η θέση της Περιβαλλοντικής Πολιτικής στα πλαίσια των άλλων τομέων της πολιτικής

Η Περιβαλλοντική ως Πολιτική (1/3)

- Η Περιβαλλοντική Πολιτική με το μέγεθος και τη σημασία των προβλημάτων που έχει να αντιμετωπίσει κατέστη ιδιαίτερος κλάδος πολιτικής. Έτσι η διατήρηση και βελτίωση του ανθρωπίνου περιβάλλοντος έχει την ίδια προτεραιότητα με άλλους βασικούς στόχους της κρατικής μέριμνας όπως: κοινωνική πρόνοια, εκπαίδευση, εσωτερική και εξωτερική ασφάλεια.



Η Περιβαλλοντική ως Πολιτική (2/3)

- Η ικανοποίηση όλων των στόχων της Περιβαλλοντικής Πολιτικής, προϋποθέτει τον καθορισμό πλαισίων σχεδιασμού και μέτρων, γεγονός που οδηγεί σε προστριβές με τους άλλους τομείς της πολιτικής, όπως την Οικονομική, Αγροτική, Ενεργειακή και Οικιστική Πολιτική.
- Ειδικότερα οι αντιθέσεις με την Οικονομική Πολιτική είναι πιο έντονες καθόσον το οικονομικό σύστημα εγείρει ισχυρές αξιώσεις σε αγαθά και υπηρεσίες του οικολογικού συστήματος.



Η Περιβαλλοντική ως Πολιτική (3/3)

- Μία ενεργή Περιβαλλοντική Πολιτική δεν αποβλέπει μόνο σε μικροεπεμβάσεις προς όφελος του περιβάλλοντος. Στοχεύει πολύ περισσότερο σε ένα μελλοντικό επαναπροσανατολισμό της Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής.
- Η Περιβαλλοντική Πολιτική σαν μακροπρό-θεσμη στρατηγική επιβίωσης, είναι αναπόφευκτο να μην έρθει σε σύγκρουση με άλλους πολιτικούς στόχους και προπαντός βραχυπρόθεσμους.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το φυσικό περιβάλλον ως οικονομικό αγαθό

Το φυσικό περιβάλλον ως οικονομικό αγαθό (1/5)

Η οικονομική δραστηριότητα του ανθρώπου δηλ. η παραγωγή, η διάθεση και η κατανάλωση αγαθών για την ικανοποίηση των αναγκών του αξιώνει από το περιβάλλον αγαθά και υπηρεσίες με δύο τρόπους:

- ως προμηθευτής πρώτων υλών για παραγωγή και κατανάλωση
- ως μέσο υποδοχής των απορριμμάτων από τις οικονομικές δραστηριότητες.



Το φυσικό περιβάλλον ως οικονομικό αγαθό (2/5)

- Και οι δύο αυτές λειτουργίες του περιβάλλοντος έχουν πολλαπλές σχέσεις μεταξύ τους.
- Το περιβάλλον είναι ελεύθερο αγαθό, του οποίου η χρήση δεν υπεισέρχεται στους υπολογισμούς της οικονομικής δραστηριότητας. Γι αυτό το λόγο είναι πολύ πιθανή η υπερβολική χρήση των αγαθών αυτών.



Το φυσικό περιβάλλον ως οικονομικό αγαθό (3/5)

- Η ανεξέλεγκτη και οικονομικά μη αποτιμωμένη χρήση του περιβάλλοντος οδηγεί σε απρογραμματίστες και κοινωνικά ανεπιθύμητους περιορισμούς των δυνατοτήτων ιδιωτικής παραγωγής και κατανάλωσης.
- Ένα δημόσιο αγαθό ορίζεται από τα κριτήρια της μη αντιπαλότητας στην κατανάλωση και της μη αποκλειστικότητας της κατανάλωσης.



Το φυσικό περιβάλλον ως οικονομικό αγαθό (4/5)

- Η τιμή για τα ελεύθερα αγαθά είναι μηδέν και είναι ιδιοκτησία του καθενός, βρίσκονται σε κοινή ιδιοκτησία. Επειδή όμως ήσαν ελεύθερα, τα δικαιώματα χρήσης δεν ήταν περιορισμένα και οι υποχρεώσεις φροντίδας και προστασίας δεν είχαν καθοριστεί.
- Η σύγχρονη οικονομία διαπιστώνει ότι η κοινή ιδιοκτησία οδηγεί σε βραχυπρόθεσμη μεγιστοποίηση του κέρδους και των ωφελειών, αλλά μέσω αυτών επιδρά στην μακροπρόθεσμη αναποτελεσματικότητα.



Το φυσικό περιβάλλον ως οικονομικό αγαθό (5/5)

- Σήμερα οι περιβαλλοντικοί πόροι με τη μορφή περιβαλλοντικών καταστάσεων (περιβαλλοντική ποιότητα) έχουν γίνει ανεπαρκείς μέσα από ποσοτική οικονομική αύξηση και περιβαλλοντικές μειώσεις.
- Σαν απάντηση σε αυτήν τη «τραγωδία της κοινής ιδιοκτησίας» έρχονται τα μέτρα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής, η οποία προσπαθεί να διαχειριστεί προσεκτικά και αποτελεσματικά το περιορισμένο κοινό αγαθό, το περιβάλλον.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οικονομικά στοιχεία της Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Οικονομικά στοιχεία της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (1/4)

- Εάν ο μηχανισμός της αγοράς δεν αντιδρά ή αντιδρά καθυστερημένα σε μια υπερβολική χρήση του περιβάλλοντος, τότε παρουσιάζεται το πρόβλημα της κατανομής των παραγόντων της παραγωγής για την καλύτερη χρησιμοποίηση του περιβαλλοντικού δυναμικού ως αποστολή των αρμοδίων υπηρεσιών. Αυτές πρέπει να αξιολογήσουν τις διάφορες εναλλακτικές δυνατότητες χειρισμού υπό το πρίσμα της τοπικής επίδρασης και της δυνατότητας πολιτικής παρέμβασης.



Οικονομικά στοιχεία της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (2/4)

- Στο σημείο αυτό πρωταρχικό μέλημα είναι ο προσδιορισμός των στόχων της περιβαλλοντικής ποιότητας καθόσον χωρίς αυτούς δεν μπορεί να ασκηθεί μια κοινωνικά ορθολογική Περιβαλλοντική Πολιτική.
- Το άριστο της περιβαλλοντικής ποιότητας τοποθετείται στο σημείο τομής των καμπυλών οριακής ωφέλειας και οριακού κόστους.



Οικονομικά στοιχεία της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (3/4)

- Οι στόχοι της περιβαλλοντικής ποιότητας πρέπει να αναπτυχθούν σταδιακά αφού λάβουμε υπόψη τις οικολογικές και οικονομικές συνέπειες, γεγονός που προϋποθέτει την συνεχή εξέταση της αμφίδρομης διαδικασίας και τους τεθέντες στόχους.



Οικονομικά στοιχεία της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (4/4)

- Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την Περιβαλλοντική Πολιτική, πριν τον τελεσίδικο καθορισμό του στόχου της περιβαλλοντικής ποιότητας, πρέπει να είναι σε θέση :
 - να εξηγήσουν την εξοικονόμηση χρημάτων της οικονομίας που συνδέονται με τις επιδιωκόμενες οικολογικές βελτιώσεις,
 - να περιγράψουν τα απαραίτητα οικολογικά μέτρα, και
 - να εκτιμήσουν τα έξοδα.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οι στρατηγικές αντιλήψεις της Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Στρατηγικές: αρχή του αμοιβαίου βάρους (1/4)

- Η μεταβολή των τιθέμενων στόχων περιβαλλοντικής ποιότητας μπορεί να επιτευχθεί βασικά με δύο διαφορετικές στρατηγικές, την αρχή του αμοιβαίου βάρους και την αρχή του αίτιου.
- Σύμφωνα με την αρχή του αμοιβαίου βάρους η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος επιτυγχάνεται με δημόσια μέσα, των οποίων η χρηματοδότηση γίνεται από τον κρατικό προϋπολογισμό.



Στρατηγικές: αρχή του αμοιβαίου βάρους (2/4)

- Η καταβολή των οικονομικών βαρών στη συγκεκριμένη περίπτωση κατά τρόπο ανάλογο με την κατανομή των φορολογικών βαρών.
- Με τον τρόπο αυτό όμως δεν υπάρχει συσχέτιση με τα άτομα που εκμεταλλεύτηκαν άμεσα ή έμμεσα το οικολογικό περιβάλλον. Για το λόγο αυτό ελλοχεύει ο κίνδυνος περαιτέρω φορτίσεων του περιβάλλοντος, αφού οι αίτιοι θα έχουν σαν δεδομένο ότι το κράτος θα επιληφθεί της απομάκρυνσης των φορτίσεων.



Στρατηγικές: αρχή του αμοιβαίου βάρους (3/4)

- Αυτό όμως οδηγεί σε λαθεμένη χρησιμοποίηση του περιβαλλοντικού δυναμικού αφ' ενός και αφ' ετέρου την όλο και μεγαλύτερη δέσμευση δημοσίων μέσων για περιβαλλοντικούς σκοπούς.
- Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι η κατανομή των κονδυλίων ακολουθεί τους κανόνες του ισολογισμού, το οποίο σημαίνει ότι λαμβάνεται υπόψη η οικονομική κατάσταση της χώρας. Αυτό έχει σαν συνέπεια να επιτυγχάνεται σπάνια το καλύτερο αποτέλεσμα για το περιβάλλον.



Στρατηγικές: αρχή του αμοιβαίου βάρους (4/4)

- Η αρχή του αμοιβαίου βάρους παρουσιάζει παράλληλα και ορισμένα πλεονεκτήματα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί εκεί όπου πράγματι η Ολότητα (το κοινό) είναι υπεύθυνη για την περιβαλλοντική κατάσταση δηλ. όπου δεν μπορούν να προσδιοριστούν μεμονωμένοι αίτιοι.
- Επίσης η αρχή αυτή είναι κατάλληλη για την δημιουργία συμβιβασμών.



Στρατηγικές: αρχή του αιτίου (1/6)

- Η αρχή του αιτίου επιδιώκει αντίθετα μια "εσωτερίκευση" των αρνητικών επιδράσεων της παραγωγής και κατανάλωσης με την βοήθεια μιας από το κράτος κατευθυνόμενης προσομοίωσης του μηχανισμού τιμών.
- Εσωτερίκευση σημαίνει εδώ ο υπολογισμός των μέχρι τώρα εξωτερικών εξόδων στους εκάστοτε λογαριασμούς των επιχειρήσεων.



Στρατηγικές: αρχή του αιτίου (2/6)

- Η εσωτερίκευση όλων των εξόδων αποτυγχάνει, στα προβλήματα σύλληψης και εκτίμησης ιδιαίτερα δε εξαιτίας των περιορισμένων δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπειρικών καμπυλών οριακού οφέλους και οριακού κόστους.
- Σαν υποκατάστατο των ανωτέρω η Πολιτική επιλέγει τα έξοδα αποφυγής ή απομάκρυνσης των ρυπάνσεων. Με την επιβολή αυτών των εξόδων δίνεται για τις χρήσεις του περιβάλλοντος μια τιμή, η οποία αναλογεί στην απώλεια αυτών των χρήσεων, παράλληλα δε δημιουργείται με αυτό τον τρόπο μια διαδικασία διασύνδεσης της ρύπανσης με τον αίτιο, η οποία απουσιάζει στην αρχή του αμοιβαίου βάρους.



Στρατηγικές: αρχή του αιτίου (3/6)

- Με την επιλογή των δαπανών αποφυγής και απομάκρυνσης των μολύνσεων βρίσκουν οι περιβαλλοντικές συνθήκες πρόσβαση στα ιδιωτικο-οικονομικά σχέδια.
- Με τον τρόπο αυτό προωθούνται ευνοϊκές τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα της αποφυγής, οι οποίες σταδιακά οδηγούν στον περιορισμό των περιβαλλοντικών φορτίσεων.



Στρατηγικές: αρχή του αιτίου (4/6)

- Η κοινωνική επίδραση με αυτό το τρόπο ανέρχεται. Η διαδικασία κατανομής των πόρων κατευθύνεται συνειδητά μέσα από την μεταβολή των σχετικών τιμών, οι οποίες υποδεικνύουν, που παράγεται κάποιο αγαθό το οποίο επιβαρύνει ιδιαίτερα το περιβάλλον.
- Και οι δύο στρατηγικές έχουν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τους. Γι' αυτό δεν είναι τυχαίο που στην πολιτική πράξη παρατηρούνται συνδυασμοί μεταξύ της αρχής του αιτίου και της αρχής του αμοιβαίου βάρους.



Στρατηγικές: αρχή του αιτίου (5/6)

- Αυτό οφείλεται στο ότι κατά την λήψη συγκεκριμένων μέτρων παρατηρούνται αντιθέσεις σκοπών. Αυτό σημαίνει :
 - Αν επιβάλουμε μέτρα με μεγάλη αυστηρότητα κατά των αίτιων, τότε πρέπει οι επιβαρυμένες επιχειρήσεις σύμφωνα με την αρχή του αμοιβαίου βάρους να αποζημιωθούν από το κράτος, εάν θέλουμε να αποφύγουμε περαιτέρω αντιπαραθέσεις όπως πχ στον τομέα της απασχολήσεως.



Στρατηγικές: αρχή του αιτίου (6/6)

- Αν αντίθετα τα περιβαλλοντικά μέτρα κατά των αιτιών είναι χαλαρά, τότε η ελλιπής αποτελεσματικότητα των μέτρων πρέπει να αυξηθεί μέσα από επιδοτήσεις, οπότε υπεισέρχεται ξανά η αρχή του αμοιβαίου βάρους.
- Οι επιχορηγήσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό, όπως επίσης σε άλλους τομείς, είναι μέσον μιας στρατηγικής άμβλυνσης των αντιθέσεων, για να γεφυρωθούν οι διαφορές Περιβαλλοντικής Πολιτικής και άλλων τομέων της Πολιτικής.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (1/7)

- Τα περιβαλλοντικά προγράμματα θεωρούνται ως δαπάνες, ή ωθούν τους επιχειρηματίες και τις κοινότητες σε περιβαλλοντικές δαπάνες.
- Η κρατική επενδυτική δραστηριότητα συμβάλλει έμμεσα στην αύξηση της ζήτησης στην ιδιωτική οικονομία. Οι παραγγελίες που ακολουθούν ενισχύουν στην ανάπτυξη της βιομηχανίας παραγωγής επενδυτικών αγαθών.



Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (2/7)

- Οι ιδιωτικές περιβαλλοντικές επενδύσεις αυξάνουν επίσης την ζήτηση σε επενδυτικά αγαθά. Πέρα από αυτά τα έξοδα για την προστασία του περιβάλλοντος συμβάλλουν στην άνοδο της ζήτησης καταναλωτικών αγαθών, η οποία με την σειρά της επιδρά θετικά στην ιδιωτική επενδυτική δραστηριότητα.
- Οι θετικές οικονομικές επιδράσεις της Περιβαλλοντικής Πολιτικής συμπληρώνονται από τις πολλαπλασιαστικές και επιταχυντικές επιδράσεις, οι οποίες δημιουργούν πρόσθετο εισόδημα και δυνατότητες παραγωγής.



Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (3/7)

- Απέναντι στις θετικές επιδράσεις στο εισόδημα και την απασχόληση στον τομέα της περιβαλλοντικής βιομηχανίας μπορούν να προκύψουν αρνητικές επιδράσεις στους επιχειρηματίες, τους οποίους αφορούν τα πολιτικο-περιβαλλοντικά μέτρα
- Το καθαρό κοινωνικό-οικονομικό αποτέλεσμα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής εξαρτάται ιδιαίτερα από το εάν οι επιχειρηματίες, οι οποίοι ωθούνται σε επενδυτικά έξοδα προστασίας του περιβάλλοντος, μπορούν να δεχθούν μια χειροτέρευση της σχέσης (συν.)



Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (4/7)

- (συν.) έξοδα-έσοδα εξ αιτίας των βεβαρημένων εξόδων, απόλυση εργατικού δυναμικού και λιγότερες επενδύσεις ή να αντικαταστήσουν έμμεσα παραγωγικές επενδύσεις με επενδύσεις προστασίας του περιβάλλοντος.
- Σε μια έρευνα προκύπτει, ότι η Περιβαλλοντική Πολιτική, ιδιαίτερα εξαιτίας υψηλής συμμετοχής του κράτους στις δαπάνες περιβαλλοντικής προστασίας, έδειξε συνολικά ένα θετικό αποτέλεσμα στην επενδυτική τάση και το σχηματικό κεφαλαίου.



Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (5/7)

Θετικές επιδράσεις παρατηρούνται επίσης στις επιχειρήσεις που επενδύουν στην Προστασία του Περιβάλλοντος, οι οποίες συνίστανται σε ποσοτικές και ποιοτικές αλλαγές όπως:

- αποφυγή ζημιών του επιχειρηματικού κεφαλαίου, και
- αλλαγές της λειτουργίας μέσα από αποτελεσματικότερη παραγωγική διαδικασία, τη βελτίωση των προϊόντων και την μείωση των τρεχουσών επιχειρηματικών δαπανών και των δαπανών συντήρησης.



Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (6/7)

- Πρόκειται για χρηματική εξοικονόμηση μέσα από διαδικασίες φιλικές προς το περιβάλλον, οι οποίες δεν εξηγούνται από τις ποσότητες των μέσων παραγωγής (ποσότητα εργασίας ή κεφαλαίου), αλλά πολύ περισσότερο μέσα από την τεχνολογική πρόοδο (ποιοτικά στοιχεία της παραγωγικής δραστηριότητας).
- Πέραν αυτού προκύπτουν επίσης πλεονεκτήματα και για κείνους, οι οποίοι δεν κάνουν οι ίδιοι περιβαλλοντικές επενδύσεις όπως για παράδειγμα οι επιχειρηματίες οι οποίοι μεταφέρουν επενδυτικά αγαθά για την προστασία του περιβάλλοντος ή συμμετέχουν στην διεξαγωγή επενδυτικών προγραμμάτων για την προστασία του περιβάλλοντος.



Οικονομικά αποτελέσματα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής (7/7)

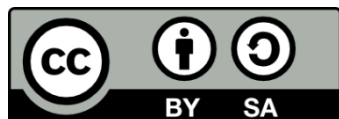
- Η μέσα από τις περιβαλλοντολογικές επενδύσεις βελτίωση των συνθηκών του περιβάλλοντος οδηγεί στην μείωση των περιβαλλοντικών ζημιών και κατά συνέπεια στην μείωση των εξόδων, τα οποία στην αντίθετη περίπτωση θα διατίθεντο για την αποφυγή και την απομάκρυνση των ζημιών
- Υπό αυτή την έννοια οι θετικές οικονομικές επιδράσεις από τα Περιβαλλοντικά μέτρα αντιστοιχούν στα αποφευχθέντα έξοδα πρόληψης και καταστολής των ζημιών.





Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Παπανικολάου Αναστάσιος
Θεσσαλονίκη, 30/ 6/ 2015



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.



Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πολυξένη Ράγκου.
«Περιβαλλοντική Πολιτική και Εκπαίδευση. Περιβαλλοντική Πολιτική Ι».
Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS440/>



Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

